

Justitsministeriet
Lovafdelingen
København, den 2. april 1990

Undervisnings- og Forskningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

I skrivelse af 12. februar 1990 (j. nr. 1990-102-33) har Undervisnings- og Forskningsministeriet anmodet Justitsministeriet om en udtalelse til brug ved besvarelsen af et spørgsmål, som er stillet af Folketingets Uddannelsesudvalg vedrørende et forslag om ændring af lov om erhvervsuddannelser (L 141 – bilag 1). Spørgsmålet har følgende ordlyd:

»1. Ministeren bedes indhente Justitsministeriets vurdering af lovforslagets overensstemmelse med grundlovens § 76, set i lyset af, at undervisningen på handelsskoler og tekniske skoler (og gymnasiet) efterhånden er blevet en naturlig del af den almene ungdomsundervisning, der tilbydes alle unge.«

I den anledning skal Justitsministeriet udtale følgende:

1. Lovforslaget om ændring af lov om erhvervsuddannelser har følgende ordlyd:

»§ 1. I lov nr. 211 af 5. april 1989 om erhvervsuddannelser foretages følgende ændringer:

1. . . .

2. Efter § 19 indsættes:

»§ 19 a. Skoleundervisningen er vederlagsfri.

Stk. 2. De undervisningsmidler, der er nødvendige for undervisningen, skal af skolen stilles til rådighed for eleverne uden betaling, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan bestemme, at eleverne i begrænset omfang selv anskaffer undervisningsmidler. Betaling for fotokopier til undervisningsbrug kan

fastsættes som en gennemsnitsbetaling for skolens elever eller for grupper af elever på skolen.

Stk. 4. Undervisnings- og forskningsministeren kan delegere sine beføjelser efter stk. 3 til skolerne.

. . .«

Forslagets § 19 a, stk. 3, giver således undervisnings- og forskningsministeren hjemmel til at fravige reglen i stk. 2 om, at de undervisningsmidler, der er nødvendige for undervisningen, er gratis. I bemærkningerne er der anført følgende herom:

»Til nr. 2. Af den foreslåede bestemmelse fremgår det i stk. 3, at der med udgangspunkt i, at undervisningsmidler normalt er gratis for eleverne, kan træffes bestemmelse om, at eleverne i et begrænset omfang selv skal anskaffe undervisningsmidler. Dette gælder således ordbøger, lommeregner, papir og lignende til eget brug, herunder fotokopier. Men herudover åbnes der mulighed for, at eleverne i et vist omfang selv køber og dermed kommer til at eje lærebøger, der kan have varig værdi for de pågældende elever. Det forudsættes dog, at det offentlige som hidtil afholder størsteparten af udgifterne til de undervisningsmidler, der er nødvendige for undervisningen.

. . .«

2. Grundlovens § 76 om retten og friheden til undervisning har følgende ordlyd:

»§ 76. Alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkesko-